



DZIENNIK USTAW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 4 marca 1961 r.

Nr 12

TRESC:

Poz.:

U S T A W Y :

60 — z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych	173
61 — z dnia 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach	177

60

U S T A W A

z dnia 17 lutego 1961 r.

o instytutach naukowo-badawczych.

Art. 1. 1. Instytutami naukowo-badawczymi, zwanymi dalej „instytutami”, są państwowe jednostki organizacyjne, tworzone dla prowadzenia prac naukowo-badawczych w celu rozwoju nauki i działalności gospodarczej, socjalnej, kulturalnej, administracyjnej lub innej.

2. Ustawą objęte są instytuty państwowe działające poza szkołami wyższymi i Polską Akademią Nauk.

Art. 2. Prace naukowo-badawcze instytutów prowadzone są zgodnie z ogólnym kierunkiem i planami ustalonymi w trybie określonym w odrębnych przepisach.

Art. 3. 1. Do zadań instytutu należy prowadzenie prac naukowych i usługowo-badawczych, w zakresie ustalonym w statucie instytutu, a zwłaszcza w dziedzinach mających doniosłe znaczenie dla rozwoju gospodarki narodowej, zdrowia i kultury.

2. Do zadań instytutu może należeć ponadto kształcenie i doskonalenie kadr specjalistów, prowadzenie działalności wydawniczej oraz wykonywanie innych zadań w dziedzinie objętej zakresem działania instytutu.

3. W wykonywaniu swoich zadań instytut powinien działać z uwzględnieniem użyteczności wyników opracowań oraz z zapewnieniem ciągłości i powiązania wyników swoich badań z ich praktyczną realizacją, przy współpracy instytutu we wprowadzeniu w życie rezultatów tych badań.

4. Instytut współdziała w zakresie swojej działalności z innymi instytucjami naukowymi i badawczymi w kraju i za granicą.

Art. 4. 1. Utworzenie instytutu następuje w drodze uchwały Rady Ministrów.

2. Uchwała Rady Ministrów o utworzeniu instytutu określa nazwę, siedzibę i przedmiot działania instytutu oraz wskazuje ministra właściwego do sprawowania nadzoru nad instytutem.

3. Rada Ministrów podejmuje uchwałę o utworzeniu instytutu na wniosek zainteresowanego ministra, zaopiniowany przez Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk, a gdy instytut ma działać w dziedzinie obejmującej problematykę techniczną — również przez Przewodniczącego Komitetu do Spraw Techniki.

4. Szczegółowy zakres działania instytutu, zakres i sposób działania jego organów, a w szczególności skład, szczegółowy zakres i tryb działania oraz organizację rady naukowej i kolegium instytutu, uprawnienia dyrektora instytutu oraz

strukturę organizacyjną instytutu ustala jego statut, nadany przez ministra sprawującego nadzór nad instytutem.

5. Ogólne warunki tworzenia instytutów oraz zasady organizacji i działania instytutów i wykonywania nad nimi nadzoru określi Rada Ministrów.

Art. 5. 1. Minister, sprawujący nadzór nad instytutem, może podporządkować instytut podległemu sobie organowi administracji państwowej, zjednoczeniu, przedsiębiorstwu albo innej instytucji państwowej.

2. Rada Ministrów może poddać instytut nadzorowi wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa), organizacji spółdzielczej lub społecznej.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 nadzór nad instytutem wykonywany będzie w zakresie i w sposób, jaki ustalają zasady określone w trybie art. 4 ust. 5; w szczególności zasady te wskażą, który minister będzie wykonywać uprawnienia zastrzeżone w ustawie dla ministra sprawującego nadzór.

Art. 6. 1. Instytut posiada osobowość prawną.

2. Instytut ma prawo używania pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła, ustalonego dla godła Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, pośrodku i z napisem w otoku, zawierającym nazwę instytutu.

Art. 7. 1. Instytuty mogą być łączone, dzielone lub likwidowane na podstawie uchwały Rady Ministrów podjętej w trybie określonym w art. 4.

2. Do instytutów podlegających połączeniu lub likwidacji stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu i likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

Art. 8. 1. Organami instytutu są dyrektor i rada naukowa.

2. W instytucie działać może ponadto kolegium instytutu.

Art. 9. 1. Dyrektor instytutu zarządza całokształtem działalności instytutu i reprezentuje instytut na zewnątrz.

2. Właściwy minister powołuje i odwołuje dyrektora instytutu oraz — na wniosek dyrektora — jego zastępców.

3. Na dyrektora instytutu i jego zastępcę do spraw naukowo-badawczych może być powołany jedynie samodzielny pracownik nauki lub samodzielny pracownik naukowo-badawczy (art. 16 ust. 2 i 3).

Art. 10. 1. Rada naukowa instytutu jest organem opiniującym i doradczym instytutu w zakresie zagadnień nauko-

wo-badawczych oraz czuwa nad poziomem naukowym działalności instytutu.

2. W szczególności rada naukowa wypowiada się w sprawach kierunków, programów i planów działalności naukowo-badawczej instytutu, opiniuje ważniejsze prace naukowo-badawcze, ocenia wyniki tych prac i postanawia o uznaniu ich za zakończone na zasadach określonych w odrębnych przepisach, rozpatruje sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej instytutu i wykonuje inne funkcje określone w statucie.

3. W skład rady naukowej instytutu wchodzi powoływani i odwoływani przez właściwego ministra:

- 1) przewodniczący, którym może być jedynie samodzielny pracownik nauki lub samodzielny pracownik naukowo-badawczy,
 - 2) członkowie, będący samodzielnymi pracownikami nauki lub samodzielnymi pracownikami naukowo-badawczymi instytutu, jak również samodzielnymi pracownikami nauki oraz samodzielnymi pracownikami naukowo-badawczymi spoza instytutu, z zakresu gałęzi nauki lub dyscypliny naukowej, stanowiących główne kierunki prac naukowo-badawczych instytutu,
 - 3) w razie potrzeby, uzasadnionej rodzajem działalności instytutu, członkowie, będący wysoko kwalifikowanymi fachowcami-praktykami w dziedzinie objętej zakresem działania instytutu.
4. Skład rady naukowej i liczbę członków rady określa statut instytutu.

5. Ponadto w posiedzeniach rady naukowej biorą udział:

- 1) dyrektor instytutu z głosem stanowiącym,
- 2) zastępcy dyrektora instytutu z głosem doradczym, chyba że zostali powołani na członków rady.

6. Na posiedzenia rady naukowej powinni być zapraszani z głosem doradczym wybitni specjaliści i przedstawiciele jednostek organizacyjnych, działających w dziedzinach objętych lub związanych z zakresem działania instytutu, oraz przedstawiciel odpowiedniego związku zawodowego.

7. Szczególne warunki, którym odpowiadać powinny rady naukowe instytutów uprawnionych do nadawania stopni naukowych, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, przewidzianego w art. 29 ust. 1.

Art. 11. 1. Kolegium instytutu jest organem opiniodawczym i doradczym dyrektora instytutu, właściwym do spraw związanych z kierowaniem działalnością instytutu oraz jego gospodarką i administracją.

2. Powołanie kolegium, jego skład oraz zakres i tryb działania określa statut instytutu.

Art. 12. Zasady finansowania działalności instytutów ustala Rada Ministrów.

Art. 13. 1. Do składania w imieniu instytutu oświadczeń w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.

2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor, jego zastępcy oraz pełnomocnicy instytutu w przypadku ich ustanowienia.

3. Instytut może ustanowić pełnomocników uprawnionych do dokonywania czynności prawnych w jego imieniu. Ustanowienie następuje w sposób przewidziany do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych. W instytutach, w których nie powołano zastępców dyrektora, dyrektor ustanawia i odwołuje pełnomocników samodzielnie.

4. Pełnomocnicy działają łącznie lub oddzielnie w granicach umocowania, ustalonych w pełnomocnictwie sporządzonym na piśmie.

5. W sprawach wynikających ze stosunku pracy instytut działa przez jedną z osób wymienionych w ust. 2.

6. Jednostka nadrzędna może upoważnić dyrektora instytutu do samodzielnego składania oświadczeń w szczególnym zakresie.

Art. 14. 1. Egzekucja należności pieniężnych przypadających od instytutów następuje w trybie i na zasadach obowiązujących w przepisach o egzekucji należności pieniężnych od przedsiębiorstw państwowych.

2. Do egzekucji należności, wynikających z orzeczeń państwowych komisji arbitrażowych, stosuje się przepisy szczególne o państwowym arbitrażu gospodarczym.

Art. 15. 1. W instytutach zatrudnieni są:

- 1) samodzielni pracownicy nauki i samodzielni pracownicy naukowo-badawczy,
- 2) pomocniczy pracownicy naukowo-badawczy,
- 3) pracownicy inżynierjno-techniczni i inni równorzędni,
- 4) pracownicy administracyjni,
- 5) robotnicy i inni pracownicy fizyczni.

2. Pracownicy wymienieni w ust. 1 pkt 1 i 2 zwani są w dalszym ciągu „pracownikami naukowymi”.

Art. 16. 1. Samodzielni pracownicy nauki lub naukowo-badawczy instytutu kierują pracami naukowo-badawczymi albo wykonują te prace samodzielnie.

2. Na samodzielnym pracownikach nauki w instytucie powoływane być mogą jedynie osoby, które uzyskały stopień naukowy lub tytuł naukowy docenta albo tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego, gdy wykazują się one dorobkiem naukowo-badawczym z dziedziny badań objętych zakresem działania instytutu lub pokrewnej.

3. Na samodzielnym pracownikach naukowo-badawczych powoływane być mogą osoby, które:

- 1) uzyskały stopień naukowy doktora oraz posiadają określony w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29 staż w pracy naukowo-badawczej z dziedziny badań objętych zakresem działania instytutu lub pokrewnej, a zostało stwierdzone przez Komisję Kwalifikacyjną, ustanowioną w art. 40 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 10, poz. 64), że osoby te mogą być powołane na samodzielnym pracownikach naukowo-badawczych w instytucie,
- 2) ukończywszy studia wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera, lekarza lub innym tytułem równorzędnym i posiadając określony w rozporządzeniu, przewidzianym w art. 29, staż w pracy naukowo-badawczej lub zawodowej — wykazują się dorobkiem naukowo-badawczym z dziedziny badań objętych zakresem działania instytutu lub pokrewnej, a zostało stwierdzone przez Komisję Kwalifikacyjną, określoną w pkt 1, że osoby te mogą być powołane na samodzielnym pracownikach naukowo-badawczych w instytucie.

Art. 17. 1. Pomocniczymi pracownikami naukowo-badawczymi są pracownicy wykonujący prace naukowo-badawcze pod kierownictwem samodzielnym pracownikach nauki lub naukowo-badawczych.

2. Na pomocniczych pracownikach naukowo-badawczych w instytucie mogą być powołane osoby:

- a) które uzyskały stopień naukowy doktora,
- b) które ukończyły studia wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera lub lekarza albo innym tytułem równorzędnym, gdy wykażą się zamiłowaniem, zdolnościami i przydatnością do prac naukowo-badawczych w instytucie oraz posiadają określony w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29 staż w pracy zawodowej.

3. Szczegółowe zasady kwalifikowania pomocniczych pracowników naukowo-badawczych określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, o którym mowa w art. 29, na wniosek Polskiej Akademii Nauk przedstawiony w porozumieniu z Komitetem do Spraw Techniki.

Art. 18. Rada Ministrów określi w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29 szczególnie uzasadnione przypadki, w których na samodzielnego lub pomocniczego pracownika

naukowo-badawczego może być powołana osoba nie odpowiadająca w pełni warunkom określonym art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 2.

Art. 19. Zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3—5, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia przewidzianego w art. 29.

Art. 20. 1. Stosunek pracy z pracownikiem naukowym Instytutu zawiązuje się na podstawie mianowania lub umowy o pracę.

2. Na stanowisko samodzielnego pracownika nauki lub naukowo-badawczego powołuje i odwołuje właściwy minister na wniosek dyrektora instytutu, zaopiniowany przez radę naukową instytutu.

3. Na stanowisko pomocniczego pracownika naukowo-badawczego powołuje i odwołuje dyrektor instytutu. Powołanie następuje po stwierdzeniu przez radę naukową instytutu, że ubiegający się o stanowisko pomocniczego pracownika naukowo-badawczego odpowiada warunkom określonym w art. 17 ust. 2.

Art. 21. 1. Samodzielnego pracownika nauki lub naukowo-badawczego, który jest pracownikiem mianowanym, można przenieść do innego instytutu lub innej jednostki organizacyjnej wymagającej zatrudnienia pracowników naukowych (art. 32):

- 1) na jego prośbę lub za jego zgodą,
- 2) w przypadkach konieczności zapewnienia instytutom lub wymienionym wyżej jednostkom organizacyjnym należytej obsady stanowisk pracownikami naukowymi,
- 3) w przypadku likwidacji lub podziału instytutu albo połączenia z innym instytutem.

2. Przeniesienia dokonuje właściwy minister, a w przypadku przeniesienia do instytutu lub jednostki organizacyjnej podległej innemu ministrowi — ten minister w uzgodnieniu z ministrem, któremu pracownik podlega.

Art. 22. 1. Z samodzielnym pracownikiem nauki, który jest pracownikiem mianowanym, można rozwiązać stosunek pracy:

- 1) na prośbę pracownika,
- 2) w razie choroby pracownika, powodującej trwałą niezdolność do prac naukowo-badawczych, stwierdzonej orzeczeniem właściwych organów, określonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 3) gdy pracownik ukończył 70 lat życia,
- 4) w przypadkach wyjątkowych, gdy działalność badawcza pracownika pozostaje w rażącej sprzeczności z zadaniami instytutu lub obowiązkami pracownika naukowego,
- 5) w przypadkach likwidacji lub podziału instytutu albo połączenia z innym instytutem,
- 6) gdy wymaga tego interes Państwa lub inny ważny interes społeczny.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z samodzielnym pracownikiem naukowo-badawczym następuje z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia.

3. Rozwiązanie stosunku pracy z pomocniczym pracownikiem naukowo-badawczym następuje z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia.

Art. 23. Stosunek pracy z pracownikiem naukowym rozwiązuje się z mocy prawa w razie:

- 1) prawomocnego ukarania w trybie dyscyplinarnym karą dyscyplinarnego zwolnienia ze służby lub wydalenia ze służby,
- 2) prawomocnego skazania na utratę praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych.

Art. 24. Pracownicy nauki, powołani na podstawie nominacji w szkole wyższej lub Polskiej Akademii Nauk, mogą być zatrudnieni na stanowiskach pracowników naukowych w instytutach tylko na podstawie umowy o pracę.

Art. 25. 1. Pracownik naukowy instytutu może poza swoimi zajęciami w instytucie wykonywać inne stałe zajęcia zarobkowe na zasadach, jakie zostaną określone w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29.

2. Samodzielny pracownik nauki lub naukowo-badawczy może uzyskać, na zasadach określonych w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29, zwolnienie od zajęć w instytucie na czas oznaczony dla prowadzenia pracy naukowej lub dydaktycznej. Zwolnienia nie przekraczającego 3 miesięcy w roku udziela dyrektor instytutu, a na czas dłuższy — właściwy minister na wniosek lub po zasięgnięciu opinii dyrektora instytutu.

Art. 26. 1. Pracownik naukowy instytutu otrzymuje uposażenie na zasadach, które określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

2. Pracownik naukowy instytutu korzysta z uprawnień przyznanych pracownikom nauki w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336):

- 1) z uprawnień do urlopu wypoczynkowego,
- 2) z pomocy leczniczej,
- 3) z prawa do dodatkowej powierzchni mieszkalnej,
- 4) z prawa do zaopatrzenia emerytalnego dla siebie i członków rodziny.

3. Pracownikowi naukowemu instytutu można udzielić płatnego urlopu w celach związanych z podnoszeniem jego kwalifikacji, a w uzasadnionych przypadkach przyznać stypendium.

Art. 27. 1. Pracownik naukowy instytutu podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swych obowiązków i uchybienie godności pracownika naukowego. Przepis ten nie dotyczy pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) nagana z pozbawieniem na czas od jednego roku do trzech lat prawa zajmowania kierowniczego stanowiska w instytucie,
- 4) dyscyplinarne zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 28. W sprawach nieunormowanych w niniejszej ustawie lub w przepisach wydanych na jej podstawie do stosunku służbowego pracowników naukowych w instytutach stosuje się odpowiednio przepisy o państwowej służbie cywilnej lub inne przepisy.

Art. 29. 1. Rada Ministrów wyda w drodze rozporządzenia przepisy wykonawcze do art. 10 i 15—27 ustawy.

2. W szczególności przepisy wydane na podstawie ust. 1 ustalają:

- 1) kategorie stanowisk pracowników naukowych, ich podstawowe obowiązki, warunki i tryb ich mianowania, powoływania i awansowania, zasady i sposób określania i zaliczania stażu pracy, zasady i warunki ustalania czasu pracy i wykonywania zajęć zarobkowych poza zajęciami w instytucie, warunki i tryb obniżania czasu pracy oraz udzielania płatnych urlopów i stypendiów dla celów podnoszenia kwalifikacji,
- 2) organy dyscyplinarne i ich organizację, tryb postępowania dyscyplinarnego oraz zasady i tryb wykonywania kar dyscyplinarnych i ich darowania i zatarcia,
- 3) staż pracy wymagany do powołania na pracowników naukowych osób, o których mowa w art. 16 ust. 3 pkt 2, i przypadki powołania na pracowników naukowych osób, nie odpowiadających w pełni warunkom określonym w art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 2.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone ponadto:

- 1) postanowienia szczególne dotyczące dodatkowego zatrudnienia w instytucie na podstawie umowy o pracę pracowników naukowych, zatrudnionych na stanowiskach takich pracowników w innym instytucie lub na stanowiskach pracowników nauki w szkole wyższej lub w Polskiej Akademii Nauk,
- 2) postanowienia szczególne, dotyczące zatrudnienia w instytucie bibliotekarzy dyplomowanych w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych oraz dokumentalistów służby informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej.

Art. 30. 1. Instytutowi, który w zakresie obsady przez samodzielnych pracowników nauki oraz składu rady naukowej odpowiada warunkom określonym przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia i tworzy środowisko naukowe o odpowiednio wysokim poziomie naukowo-badawczym, może być przyznane uprawnienie do nadawania stopni naukowych doktora i docenta w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych w zakresie gałęzi nauki lub dyscypliny naukowej stanowiącej główny kierunek prac naukowo-badawczych instytutu.

2. Organem instytutu nadającym stopnie naukowe jest jego rada naukowa. Uchwała rady naukowej o nadaniu stopnia naukowego podlega zatwierdzeniu przez Komisję Kwalifikacyjną określoną w art. 16 ust. 3 pkt 1.

3. W rozporządzeniu Rady Ministrów, o którym mowa w ust. 1, zostaną ponadto ustalone warunki i tryb przeprowadzania przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz nadawania i zatwierdzania stopni doktora i docenta.

4. Wykaz instytutów, którym zgodnie z postanowieniami ust. 1 przyznane są uprawnienia do nadawania stopni naukowych, ustala Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra, uzgodniony z Sekretarzem Naukowym Polskiej Akademii Nauk.

Art. 31. 1. Pracownikowi naukowemu instytutu, mającemu stopień lub tytuł naukowy docenta, który jest zatrudniony w instytucie na jednym ze stanowisk, które określi Rada Ministrów w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29, i osiągnął poważne wyniki w zakresie badań naukowych, może być nadany tytuł profesora nadzwyczajnego.

2. Tytuł profesora zwyczajnego można nadać samodzielnemu pracownikowi naukowemu instytutu posiadającemu tytuł profesora nadzwyczajnego, który wydatnie powiększył swój dorobek naukowy i uzyskał dalsze poważne wyniki w pracy badawczej.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do pracowników nauki powołanych w drodze nominacji w szkole wyższej lub Polskiej Akademii Nauk, zatrudnionych w instytucie na stanowiskach pracowników naukowych na podstawie umowy o pracę (art. 24).

4. Tytuły, o których mowa w ust. 1 i 2, nadaje Rada Państwa na wniosek właściwego ministra, opracowany na podstawie pozytywnej opinii Komisji Kwalifikacyjnej, określonej w art. 16 ust. 3 pkt 1, i przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów. Tytuły, o których mowa w ust. 1 i 2, są dożywotnie i rozwiązanie stosunku pracy nie powoduje ich utraty. Pozbawienie tytułu może nastąpić na podstawie orzeczenia Rady Państwa w przypadku skazania na karę więzienia za przestępstwo popełnione z chęci zysku lub z innych niskich pobudek bądź też wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby. W razie skazania na karę utraty praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych utrata tytułu następuje z mocy prawa.

5. Szczegółowe przepisy o warunkach i trybie nadania pracownikom, o których mowa w ust. 1, tytułu profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego ustali Rada Ministrów w drodze rozporządzenia z uwzględnieniem możliwości zwolnienia w wyjątkowych przypadkach od wymogu posiadania

stopnia naukowego osób, posiadających szczególnie doniosłe osiągnięcia naukowe lub badawcze.

Art. 32. 1. W państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących instytuciami, których planowa działalność wymaga prowadzenia prac naukowo-badawczych w rozumieniu art. 3, a w szczególności w centralnych laboratoriach, laboratoriach badawczych przedsiębiorstw państwowych, biurach konstrukcyjnych, biurach technologicznych, biurach projektów, zakładach badawczych, stacjach i ośrodkach doświadczalnych, rolniczych rejonowych zakładach doświadczalnych, społecznych zakładach służby zdrowia, muzeach, bibliotekach, ośrodkach informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej i innych państwowych jednostkach organizacyjnych — mogą być zatrudnieni samodzielni pracownicy nauki i naukowo-badawczy oraz pracujący pod ich kierownictwem pomocniczy pracownicy naukowo-badawczy, w rozumieniu art. 16 i 17.

2. Do pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 16—18 oraz art. 20—28. Postanowienia szczególne w tym przedmiocie określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, przewidzianego w art. 29.

3. Wykaz jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, ustala Rada Ministrów na wniosek właściwych ministrów.

Art. 33. 1. Rada Ministrów może określić zasady dotyczące organizacji i działalności instytutów podległych Ministrowi Obrony Narodowej w sposób odmienny od przepisów niniejszej ustawy, o ile uzasadnia to charakter tych instytutów.

2. Prawa i obowiązki oraz stosunki służbowe oficerów w czynnej służbie wojskowej, będących pracownikami naukowymi w instytucie naukowo-badawczym i jednostkach organizacyjnych wymienionych w art. 32 ust. 1, podległych Ministrowi Obrony Narodowej, określają przepisy o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych.

3. Warunkiem wyznaczenia na stanowiska pracowników naukowych jest posiadanie kwalifikacji określonych w niniejszej ustawie. Kwalifikacje te stwierdza Rada Wyższego Szkolnictwa Wojskowego ustanowiona w art. 6 ustawy z dnia 16 lutego 1960 r. o akademiach wojskowych (Dz. U. Nr 9, poz. 56).

4. Pozbawienie pracownika naukowego (ust. 2) tytułu profesora następuje na zasadach i w trybie art. 47 ustawy z dnia 16 lutego 1960 r. o akademiach wojskowych.

Art. 34. Na wniosek organizacji społecznej lub spółdzielczej Rada Ministrów może rozciągnąć przepisy niniejszej ustawy na instytucie naukowo-badawcze prowadzone przez tę organizację.

Art. 35. 1. Instytucie naukowe i naukowo-badawcze istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy poza szkołami wyższymi i Polską Akademią Nauk, działające na podstawie ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38) lub na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1956 r. Nr 45, poz. 205), lub też na podstawie przepisów szczególnych, stają się instytuciami w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

2. W ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy, ministrowie sprawujący nadzór nad instytuciami, o których mowa w ust. 1, dostosują ich organizację i zasady działania do przepisów ustawy.

3. Stosunek pracy pracowników zatrudnionych w instytucie, o których mowa w ust. 1, w dniu wejścia w życie ustawy pozostaje bez zmiany. Stosunek ten może być zmieniony lub rozwiązany na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie.

Art. 36. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie:

- 1) stanowisko dyrektora, nie odpowiadając wymogom art. 9 ust. 3, albo
 - 2) inne stanowiska wymagające zgodnie z ustawą i przepisami wydanymi na podstawie art. 29 obsadzenia przez pracowników naukowo-badawczych, nie posiadając tych kwalifikacji
- mogą pełnić funkcje na tych stanowiskach do dnia 31 grudnia 1965 r.

2. Stosunek pracy z pracownikami, wymienionymi w ust. 1, może być rozwiązany w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie, z tym że brak kwalifikacji uważa się za okoliczność, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 6.

3. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie stanowiska pracowników nauki, zachowują przysługujące im dotychczas uprawnienia, uzyskane na mocy obowiązujących przepisów, aż do czasu weryfikacji, przeprowadzonej zgodnie z art. 16—18, nie dłużej jednak jak do dnia 31 grudnia 1965 r.

Jednakże:

- 1) osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy docenta albo tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego, będące w dniu wejścia w życie ustawy samodzielnymi pracownikami nauki w instytucie, nabywają wszystkie uprawnienia oraz charakter samodzielnymi pracownikami nauki bez weryfikacji (art. 16 ust. 2),

- 2) osoby posiadające stopień naukowy doktora oraz osoby, które ukończyły studia wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera, lekarza lub z tytułem równorzędnym, będące w dniu wejścia w życie ustawy pomocniczymi pracownikami nauki w instytucie, nabywają wszystkie uprawnienia oraz charakter pomocniczych pracowników naukowo-badawczych instytutu bez weryfikacji (art. 17 ust. 2).

Art. 37. Przepisy ustawy dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do:

- 1) przewodniczących komisji i komitetów sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej,
- 2) kierowników urzędów centralnych.

Art. 38. W sprawach przekazanych w ustawie do przepisów wykonawczych obowiązują do czasu ich wydania przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy.

Art. 39. Traci moc:

- 1) ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38),
- 2) ustawa z dnia 3 czerwca 1947 r. o utworzeniu Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 227).

Art. 40. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

61

USTAWA

z dnia 17 lutego 1961 r.

o spółdzielniach i ich związkach.

CZĘŚĆ I.

Spółdzielnie.

Tytuł I.

Przepisy wspólne.

Dział I.

Spółdzielnia i jej statut.

Art. 1. Spółdzielnia jest dobrowolnym i samorządnym zrzeszeniem o nieograniczonej liczbie członków i zmiennym funduszu udziałowym; ma ona na celu prowadzenie działalności gospodarczej w ramach narodowego planu gospodarczego, jak również działalności społeczno-wychowawczej dla stałego podnoszenia materialnego i kulturalnego poziomu życia i świadomości społecznej swych członków oraz dla dobra Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 2. § 1. Spółdzielnie określonego typu lub typów zrzeszają się w właściwe dla nich centralne i inne związki spółdzielcze, zwane w dalszych przepisach „związkami”.

§ 2. Naczelną reprezentacją ruchu spółdzielczego w Polsce jest Naczelna Rada Spółdzielcza, zwana w dalszych przepisach „Naczelną Radą”.

§ 3. Spółdzielnie, dla których ze względu na ich typ nie ma właściwego centralnego związku, zrzeszają się w związku wskazanym przez Naczelną Radę, jeżeli Naczelna Rada nie przejmie w stosunku do nich funkcji centralnego związku.

Art. 3. § 1. Statut spółdzielni powinien określać:

- 1) nazwę, która powinna zawierać wyraz „spółdzielnia” lub „spółdzielczy” i odróżniać się wyrażenie od nazw innych zarejestrowanych już spółdzielni, mających siedzibę w tej samej miejscowości,
- 2) siedzibę spółdzielni oraz teren jej działania,
- 3) cel spółdzielni, przedmiot jej działalności gospodarczej oraz czas jej trwania,
- 4) wysokość udziałów, sposób i terminy ich wnoszenia i zwrotu oraz skutki niewpłacenia udziałów w terminie,
- 5) prawa i obowiązki członków,
- 6) zasady przyjmowania, występowania, wykreślenia i wykluczania członków,
- 7) sposób zwoływania walnych zgromadzeń, obradowania na nich i podejmowania uchwał oraz sposób wybierania i odwoływania innych organów spółdzielni,
- 8) zasady podziału nadwyżki bilansowej i pokrywania strat (art. 59 i 60).